Lieta Nr.A42603708
143/AA43-0391-10/15

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 2.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs M.Birzgalis,
tiesneši K.Berķis un A.Šteinberga,

piedaloties Valsts darba inspekcijas pilnvarotajai pārstāvei *E.D.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Edmundo un partneri" pieteikumu par Valsts darba inspekcijas 2008.gada 26.maija lēmuma Nr.L18-118-2008-004/a atcelšanu, sakarā ar Valsts darba inspekcijas apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 9.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 21.janvārī Ziemeļvidzemes reģionālā Valsts darba inspekcija pieņēmusi lēmumu Nr.L18-118-2008-004 (turpmāk arī – sākotnējais lēmums) par administratīvā soda uzlikšanu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) „Edmundo un partneri" par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - LAPK) 41.panta pirmajā daļā paredzēto pārkāpumu, piemērojot naudas sodu Ls 100. Lēmumā konstatēts, ka pieteicēja pārkāpusi Darba likuma 109.panta trešās daļas prasības. Minēto lēmumu pieteicēja apstrīdēja.

Valsts darba inspekcijas direktore ar savu 2008.gada 26.maija lēmumu Nr.L18-118-2008-004/a nolēma grozīt sākotnējo lēmumu tā konstatējošajā daļā, mainot pierādījumu uzskaitījumu, bet pārējā daļā atstājot to negrozītu.

[2] 2008.gada 20.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „Edmundo un partneri" (turpmāk – pieteicēja) pieteikums par Valsts darba inspekcijas (turpmāk – atbildētāja) 2008.gada 26.maija lēmuma Nr.L18-118-2008-004/a (turpmāk arī - pārsūdzētais lēmums) atcelšanu.

Pieteikumā pieteicēja norāda šādus lietas apstākļus.

[2.1] Lēmumā nav izvērtēti pieteicējas 2008.gada 12.februāra sūdzībā Nr.8/02-2008 un 2008.gada 27.marta papildus iesniegumā norādītie argumenti.

[2.2] Pieteicēja, uzzinot par darbinieka *I.B.* prettiesisko rīcību – materiālu piesavināšanos, 2007.gada 26.novembrī vērsās pie viņa ar

pieprasījumu sniegt paskaidrojumus par konstatēto (par to tika sastādīts rīkojums Nr.80/11-2007). Pieteicēja uzskata, ka ar minēto rīkojumu darbiniekam *I.B.* tika izteikts Darba likumā paredzētais uzteikums. *I.B.* atteicās sniegt rakstveida paskaidrojumu, taču mutiskā sarunā materiālu piesavināšanos nenoliedza. Sarunas laikā ar *I.B.* tika panākta mutiska vienošanās par darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar 2007.gada 30.novembri. Rīkojums par darba tiesisko attiecību izbeigšanu tapa tikai pēc tam, kad darbinieks neizpildīja savu mutisko apņemšanos – uzrakstīt iesniegumu par darba attiecību pārtraukšanu un bez attaisnojošiem iemesliem kavēja darbu, neinformējot darba devēju par darbā neierašanās iemesliem.

[2.3] Par darba attiecību izbeigšanu ar *I.B.* viņa darba nespējas laikā pieteicēja paskaidro, ka pieteicēja vairākkārtīgi centusies sazināties ar *I.B.* un uzzināt viņa darbā neierašanās iemeslus, bet tas nav izdevies. Savukārt *I.B.* bija informēts, ka saskaņā ar pieteicējas darba kārtības noteikumiem viņam bija pienākums ne vēlāk kā vienas dienas laikā paziņot darba devējam par nespēju ierasties darbā.

[2.4] 2008.gada 4. un 8.aprīlī Valmieras rajona tiesa izskatīja civillietu *I.B.* prasībā pret pieteicēju par rīkojuma atcelšanu, atjaunošanu darbā, pienākuma uzlikšanu apmaksāt darba nespējas lapu, atlīdzības par darba piespiedu kavējuma piedziņu, darba algas piedziņu, kompensācijas par neizmantoto atvaļinājumu piedziņu un atlīdzības par morālo kaitējumu piedziņu. *I.B.* prasība tika pilnībā noraidīta. Tiesa spriedumā pamatoti norādīja, ka nav konstatējams, ka pieteicēja būtu pārkāpusi Darba likuma 109.panta trešās daļas nosacījumus, jo šāds konstatējums iespējams tikai tad, ja darba devējam ir zināms par darbinieka darba nespēju.

[2.5] Par *I.B.* piešķirto bezalgas atvaļinājumu un nostrādāto darba laiku 2007.gada novembrī pieteicēja paskaidro, ka *I.B.* 2007.gada 26.novembrī mutiski lūdzis piešķirt viņam bezalgas atvaļinājumu, lai nokārtotu personīgus jautājumus pirms darba tiesisko attiecību izbeigšanas, šāds atvaļinājums viņam ar atbilstošu rīkojumu ticis piešķirts.

[2.6] Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka *I.B.* nav iepazīstināts ar pieteicējas rīkojumiem, taču nav ņemts vērā, ka *I.B.* atteicies parakstīties par iepazīšanos ar minētajiem rīkojumiem. Atbildētāja nav pieprasījusi paskaidrojumus no *I.B.* par neattaisnotiem darba kavējuma iemesliem laika periodā no 2007.gada 29.decembra (darba nespēja noslēgta ar 2007.gada 28.decembri) līdz 2008.gada 2.janvārim, kad vērsies pie atbildētājas ar sūdzību.

Atbildētāja nepamatoti noraidījusi pieteicējas apgalvojumu un sniegtos pierādījumus par to, ka pieteicēja centusies sazināties ar *I.B.* un noskaidrot darbā neierašanās iemeslus, kā arī ar pasta starpniecību nosūtījusi *I.B.* rīkojumu par atbrīvošanu no darba, un uzņēmuma darbinieki, tiekoties ar *I.B.*, informējuši viņu par darba attiecību izbeigšanu.

[2.7] Atbildētāja nav izvērtējusi būtisku faktu par neatbilstošu darba nespējas lapu izsniegšanu un termiņiem. Darbnespējas lapa A Nr.3199

izsniegta par periodu no 2007.gada 30.novembra līdz 2007.gada 11.decembrim, tas ir, par 12 dienām. Saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 3.aprīļa noteikumu Nr.152 „Darbnespējas lapu izsniegšanas kārtība" (turpmāk – Noteikumi nr.152) 3.1., 4. un 5.punktu par pirmajām 14 darbnespējas dienām izsniedz darbnespējas lapu A, bet darbnespējas turpināšanās gadījumā, sākot ar 15.darbnespējas dienu, personai izsniedz darbnespējas lapu B.

Pieteicējai nav saprotams, kādu apsvērumu pēc ārsts *I.B.* A lapu izsniedzis par 12 dienām, tomēr paredzot, ka ārstēšana tiek turpināta. Ja minētā darbība veikta sakarā ar *I.B.* lūgumu, tad pieņemams, ka *I.B.* ir zinājis par savu atbrīvošanu no darba un to, ka darbnespējas lapa A noslēdzama. Iespējams, ka tieši šī iemesla dēļ *I.B.* bija ieradies pieteicējas uzņēmumā un meklējis grāmatvedi, jo vēlējās iesniegt darbnespējas lapu un izbeigt darba attiecības. *I.B.* ir labi apzinājies savu izdarīto pārkāpumu un ir bijis informēts par to, ka tiek atbrīvots no darba - 2007.gada 5.decembrī viņam par minēto tika nosūtīta vēstule. Fakts par *I.B.* ierašanos darbā apstiprināts ar liecinieku paskaidrojumiem. Tādējādi *I.B.* ir bijis informēts par atlaišanu un nav cēlis iebildumus.

[2.8] Atbildētāja sodu pieteicējai piemērojusi, neievērojot LAPK 22. un 32.pantu, neizdarot lietderības apsvērumus un neizvērtējot vainu mīkstinošos apstākļus. Atbildētāja sākotnējā un pārsūdzētajā lēmumā ir uzskaitījusi pārkāptās tiesību normas, taču nav sniegusi faktus, kas pamato šo normu pārkāpumus. Pieņemot lēmumu par pieteicējas saukšanu pie administratīvās atbildības, atbildētāja nav ievērojusi Administratīvā procesa likuma 5.panta prasības par privātpersonu tiesību ievērošanas nepieciešamību, 7.panta prasības par iestādes rīcības atbilstību tiesību normām, 9.panta prasības par administratīvā akta pamatošanu ar faktiem, kas nepieciešami lēmuma pieņemšanai, un 13.panta prasības par samērīguma principa ievērošanu.

[3] 2008.gada 4.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts atbildētājas rakstveida paskaidrojums, kurā atbildētāja norāda, ka neatzīst pieteicējas pieteikumu, pamatojoties uz atbildētājas lēmumā Nr.L18-118-2008-004/a ietvertajiem apsvērumiem.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 9.marta spriedumu (turpmāk – Spriedums) apmierināts SIA „Edmundo un partneri" pieteikums un atcelts Valsts darba inspekcijas 2008.gada 26.maija lēmums Nr.L18-118-2008-004/a ar tā pieņemšanas brīdi.

[4.1] Lietā konstatēti šādi faktiskie apstākļi.

[4.1.1] 2007.gada 2.janvārī pieteicēja izdevusi rīkojumu Nr.1/01-2007 par darba kārtības noteikumiem, ar kuru *I.B.* iepazinies 2007.gada 11.maijā (lietas 78.-82.lapa).

[4.1.2] 2007.gada 26.novembrī pieteicēja, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta otro daļu, izdevusi rīkojumu Nr.80/11-2007, ar kuru uzdevusi *I.B.* sniegt rakstveida paskaidrojumu par būvmateriālu piesavināšanos no objekta (lietas 83.lapa). 2007.gada 26.novembrī sastādīts akts par to, ka *I.B.*, mutiski atzīstot būvmateriālu piesavināšanās faktu, atsakās rakstīt paskaidrojumu, kā arī sarunu gaitā ar *I.B.* panākta vienošanās, ka *I.B.* uzrakstīs iesniegumu par atlaišanu no darba ar 2007.gada 1.decembri uz paša vēlēšanos (lietas 84.-85.lapa).

[4.1.3] 2007.gada 26.novembrī pieteicēja, pamatojoties uz *I.B.* iesniegumu, izdevusi rīkojumu Nr.81/11-2007 AT par atvaļinājuma bez darba algas saglabāšanas piešķiršanu *I.B.* no 2007.gada 26.novembra līdz 2007.gada 30.novembrim (lietas 86.lapa).

[4.1.4] 2007.gada 3.decembrī plkst.10:45 pieteicēja sastādīja aktu par to, ka *I.B.* nav ieradies darbā, nav paziņojis par neierašanās iemesliem, kā arī neatbild uz telefona zvaniem (lietas 56.lapa). Par *I.B.* neierašanos darbā akts sastādīts arī 2007.gada 4.decembrī plkst.9:45 (lietas 57.lapa), 2007.gada 5.decembrī plkst.11:45 (lietas 58.lapa).

[4.1.5] 2007.gada 5.decembrī pieteicēja izdevusi rīkojumu Nr.62/12-2007 AD par *I.B.* atbrīvošanu no darba ar 2007.gada 5.decembri, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2.punktu (lietas 55.lapa).

[4.1.6] 2008.gada 2.janvārī *I.B.* vērsies Ziemeļvidzemes reģionālajā Valsts darba inspekcijā ar lūgumu palīdzēt saņemt viņam pienākošās naudas summas no darba devēja (lietas 98.lapa).

[4.1.7] 2008.gada 3.janvārī pieteicēja vērsusies Valmieras rajona policijas pārvaldē par kriminālprocesa uzsākšanu pret *I.B.* (lietas 87.lapa). 2008.gada 10.martā Valmieras rajona prokuratūra, atbildot uz pieteicējas 2008.gada 28.februāra iesniegumu, informē (vēstule Nr.4/4-750-08), ka uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas par iespējamu pieteicējai piederošu būvmateriālu piesavināšanos (lietas 88.lapa).

[4.1.8] 2008.gada 4.janvārī pietecēja saņēmusi 2007.gada 30.novembrī *I.B.* izdotu darbnespējas lapu A, darbnespēja no 2007.gada 30.novembra, turpinās no 2007.gada 12.decembra (lietas 105.lapa). 2007.gada 11.decembrī *I.B.* izsniegta darbnespējas lapa B līdz 2007.gada 29.decembrim (lietas 18.lapa).

[4.1.9] 2008.gada 4.janvārī Ziemeļvidzemes reģionālās Valsts darba inspekcijas vecākā valsts darba inspektore sastādījusi aktu par SIA „Edmundo un partneri" darba vietas apsekošanas un dokumentu pārbaudes rezultātā konstatētajiem faktiem (lietas 100.lapa).

[4.1.10] 2007.gada 5.janvārī pieteicēja izdevusi rīkojumu Nr.62/-12-2007 AD par *I.B.* atbrīvošanu no darba ar 2007.gada 5.decembri, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2.punktu (lietas 15.lapa).

[4.1.11] 2008.gada 10.martā pieteicēja izdevusi rīkojumu Nr.52/03-2008, ar kuru grozīts 2008.gada 5.janvāra rīkojums Nr.62/12-2007 AD (lietas 16.lapa).

[4.1.12] 2008.gada 21.janvārī Ziemeļvidzemes reģionālās Valsts darba inspekcijas vecākā valsts darba inspektore sastādījusi administratīvā pārkāpuma protokolu AM Nr.004282. Protokols sastādīts par to, ka 2008.gada 4.janvārī plkst.10:00, pārbaudot dokumentāciju uzņēmumā SIA „Edmundo un partneri" Gaides ielā 8, Valmierā, konstatēts, ka SIA „Edmundo un partneri" ir pārkāpusi darbu regulējošo normatīvo aktu prasības: atbrīvojot no darba *I.B.* pēc 101.panta pirmās daļas 2.apakšpunkta, uzteikusi darba līgumu darba nespējas laikā. Tādējādi pārkāpta Darba likuma 109.panta trešā daļa un izdarīts LAPK 41.panta pirmajā daļā paredzētais pārkāpums (lietas 95.-96.lapa).

[4.1.13] 2008.gada 21.janvārī Ziemeļvidzemes reģionālā valsts darba inspekcija pieņēmusi lēmumu Nr.L18-118-2008-004, ar kuru par LAPK 41.panta pirmajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu pieteicējai nolemts uzlikt naudas sodu Ls 100.

[4.1.14] 2008.gada 14.februārī pieteicēja vērsusies ar apstrīdēšanas iesniegumu pie Valsts darba inspekcijas direktores (lietas 53.-54.lapa).

[4.1.15] 2008.gada 31.martā pieteicēja vērsusies Valsts darba inspekcijā ar lūgumu izsniegt lietas materiālu kopijas (lietas 59.lapa). Atbildētāja ar 2008.gada 23.aprīļa lēmumu Nr.01-07/459 atteikusi nosūtīt pieteicējai lietas materiālu kopijas (lietas 62.lapa).

[4.1.16] Ar 2008.gada 27.marta vēstuli pieteicēja nosūtījusi atbildētājai pieprasītos dokumentus, kā arī sniegusi paskaidrojumus papildus 2008.gada 12.februāra sūdzībā norādītajam (lietas 60.-62.lapa).

[4.1.17] 2008.gada 26.maijā atbildētāja pieņēmusi lēmumu Nr.L18-118-2008-004/a, ar kuru grozīts sākotnējais lēmums tā konstatējošajā daļā, bet pārējā daļā atstāts negrozīts (lietas 30.-34.lapa).

[4.2] LAPK 41.panta pirmajā daļā paredzēta atbildība par darba tiesiskās attiecības regulējošo normatīvo aktu pārkāpšanu, izņemot gadījumus, kas noteikti šā panta otrajā un trešajā daļā, izsakot brīdinājumu vai uzliekot naudas sodu darba devējam - fiziskajai personai vai amatpersonai no divdesmit pieciem līdz divsimt piecdesmit latiem, juridiskajai personai - no piecdesmit līdz septiņsimt piecdesmit latiem.

Minētā panta otrā daļa paredz atbildību par darba līguma nenoslēgšanu rakstveida formā, uzliekot naudas sodu darba devējam - fiziskajai personai vai amatpersonai no simt līdz trīssimt piecdesmit latiem, juridiskajai personai - no septiņsimt piecdesmit līdz piectūkstoš latiem. Savukārt šī panta trešajā daļā paredzēta atbildība par valsts noteiktās minimālās mēneša darba algas nenodrošināšanu, ja persona nodarbināta normālo darba laiku, vai minimālās stundas tarifa likmes nenodrošināšanu - uzliek naudas sodu darba devējam - fiziskajai personai vai amatpersonai no trīssimt līdz četrsimt latiem, juridiskajai personai - no sešsimt līdz piectūkstoš latiem.

[4.3] LAPK 272.pants nosaka, ka institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Ar 2008.gada 21.janvāra protokolu Nr.004282 konstatēts, ka pieteicēja pārkāpusi Darba likuma 109.panta trešo daļu, jo, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2.punktu, uzteikusi darba līgumu darbinieka darba nespējas laikā.

Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2.punktā paredzētas tiesības darba devējam rakstveidā uzteikt darba līgumu, ja darbinieks, veicot darbu, rīkojies prettiesiski un tādēļ zaudējis darba devēja uzticību.

Saskaņā ar Darba likuma 101.panta otro daļu, ja darba devējs ir nodomājis uzteikt darba līgumu, pamatojoties uz šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4. vai 5.punkta noteikumiem, viņam ir pienākums pieprasīt no darbinieka rakstveida paskaidrojumu. Lemjot par iespējamo darba līguma uzteikumu, darba devējam ir pienākums izvērtēt izdarītā pārkāpuma smagumu, apstākļus, kādos tas izdarīts, kā arī darbinieka personiskās īpašības un līdzšinējo darbu.

Savukārt šī panta trešajā daļā noteikts, ka darba devējs var uzteikt darba līgumu, pamatojoties uz šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4. vai 5.punkta noteikumiem, ne vēlāk kā viena mēneša laikā no pārkāpuma atklāšanas dienas, neieskaitot darbinieka pārejošas darbnespējas laiku vai laiku, kad viņš ir bijis atvaļinājumā vai nav veicis darbu citu attaisnojošu iemeslu dēļ, bet ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas.

Saskaņā ar Darba likuma 103.panta pirmās daļas 1.punktu, ja darba līgums tiek uzteikts Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2. vai 4.punktā noteiktajos gadījumos, tad darba līgumu darba devējs ir tiesīgs uzteikt nekavējoties.

Savukārt Darba likuma 109.panta trešajā daļā noteikts, ka darba devējam nav tiesību uzteikt darba līgumu pārejošas darbnespējas laikā, kā arī laikā, kad darbinieks ir atvaļinājumā vai neveic darbu citu attaisnojošu iemeslu dēļ.

No minētajām tiesību normām izriet, ka gadījumā, ja darbinieks, veicot darbu, rīkojies prettiesiski un tādēļ zaudējis darba devēja uzticību, darba devējs ir tiesīgs nekavējoties uzteikt darba līgumu, ievērojot šādus nosacījumus:

1) no darbinieka ir pieprasīti rakstveida paskaidrojumi;
2) ir izvērtēts izdarītā pārkāpuma smagums, apstākļi kādos tas izdarīts, kā arī darbinieka personiskās īpašības un līdzšinējais darbs;
3) no pārkāpuma atklāšanas dienas nav pagājis vairāk kā mēnesis;
4) darbiniekam nav iestājusies pārejoša darba nespēja vai darbinieks neveic darbu citu attaisnojošu iemeslu dēļ.

No lietas materiāliem redzams, un lietā nav strīda par to, ka ir izpildījušies pirmie trīs no iepriekš minētajiem nosacījumiem darba līguma uzteikšanai *I.B.* prettiesiskas rīcības dēļ, kā rezultātā zaudēta pieteicējas uzticība.

[4.4] 2008.gada 26.novembrī pieteicēja izdevusi rīkojumu Nr.80/11-2007, ar kuru uzdots *I.B.* sniegt rakstveida paskaidrojumu. Tiesa atzīst, ka *I.B.* rīcība, piesavinoties būvmateriālus, kas nodoti *I.B.* rīcībā, ir pietiekošs pamats pieteicēja uzticības zaudēšanai, kas neprasa papildus izvērtējumus, ņemot vērā apstākļus, ka izdarītais pārkāpums satur kriminālsodāma nodarījuma pazīmes. *I.B.* izdarītais pārkāpums atklāts 2007.gada 26.novembrī, bet rīkojums par darba līguma uzteikumu izdots 2008.gada 5.janvārī, proti, mēneša laikā no pārkāpuma konstatēšanas dienas.

Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja bija tiesīga uzteikt *I.B.* darba līgumu *I.B.* pārejošas darba nespējas laikā, par kuru *I.B.* nebija pieteicēju informējis.

Pieteicēja *I.B.* darba līgumu uzteikusi 2007.gada 5.decembrī, izdodot rīkojumu Nr.62/12-2007. No ieraksta pieteicējas izejošo dokumentu žurnālā redzams, ka rīkojums Nr.62/12-2007 nosūtīts *I.B.* pa pastu (lietas 9.lapa).

Laika posmā no 2007.gada 26.novembra līdz 2007.gada 30.decembrim *I.B.* ir bijis piešķirts atvaļinājums bez darba algas saglabāšanas. No lietas materiālos esošajām darba laika uzskaites tabulām redzams, ka pieteicējas komercsabiedrībā darbs tiek organizēts sešu daba dienu nedēļā un 2007.gada 1.decembris, kas bija sestdiena, *I.B.* atzīmēts kā neattaisnots kavējums, taču lietā nav citu pierādījumu par minēto darba kavējumu. No lietas materiāliem redzams, ka *I.B.* 2007.gada 3., 4. un 5.decembrī nav ieradies darbā, nav paziņojis par neierašanās iemesliem, kā arī nav atbildējis uz telefona zvaniem (lietas 12.-14.lapa).

Pieteicējas darba kārtības noteikumu, ar kuriem *I.B.* iepazinies 2007.gada 20.jūnijā, 2.5.punktā noteikts, ka darbiniekam ir pienākums ne vēlāk kā vienas dienas laikā ziņot darba devējam par nespēju ierasties darbā slimības vai kādu citu iemeslu dēļ, minot šos iemeslus (lietas 78.lapa). Lietā nav atrodami pierādījumi, ka *I.B.* būtu informējis pieteicēju par darba nespējas iestāšanos darba kārtības noteikumu 2.5.punktā noteiktajā kārtībā, kā arī nav pierādījumu, ka *I.B.* būtu informējis darba devēju par darba nespējas iestāšanos līdz 2007.gada 5.decembrim, proti, līdz darba līguma uzteikšanai. No lietas materiāliem redzams, ka darbnespējas lapa A, kas izsniegta *I.B.* 2007.gada 30.novembrī, pieteicējai iesniegta 2008.gada 4.janvārī. *I.B.* 2008.gada 9.janvāra iesniegumā, kas adresēts Ziemeļvidzemes reģionālajai valsts darba inspekcijai, norādījis, ka darba nespējas lapu iesniedzis pieteicējas grāmatvedei 2007.gada 12.decembrī, taču grāmatvede to nav atzinusi, tāpēc atkārtoti to iesniedzis 2008.gada 4.janvārī.

No lietā esošajiem pierādījumiem: pieteicējas darbinieku *A.P.*, *V.S.* un *L.K.* 2008.gada 5.janvārī sniegtajiem paskaidrojumiem (lietas 70.-72.lapa) redzams, ka *I.B.* 2007.gada 12.decembrī nav iesniedzis pieteicējas

grāmatvedībā darba nespējas lapu, jo grāmatvedi šajā dienā viņš nav sastapis.

No iepriekš norādītā secināms, ka līdz 2007.gada 5.decembrim, proti, līdz darba līguma uzteikšanai, *I.B.* nebija informējis pieteicēju par neierašanās darbā iemesliem. Ņemot vērā pieteicējas darba kārtības noteikumu 2.5.punktu, pieteicēja pamatoti atzina, ka *I.B.* neierašanās darbā vērtējama kā neattaisnots darba kavējums, un līdz ar to Darba likuma 109.panta trešajā daļā noteiktais aizliegums darba līguma uzteikumam nebija attiecināms uz konkrēto situāciju. Tādēļ atzīstams, ka pieteicēja, 2007.gada 5.decembrī izdodot rīkojumu Nr.62/12-2007AD, nav pārkāpusi Darba likuma 109.panta trešās daļas noteikumus.

Tiesa konstatē, ka par iepriekš minētajiem lietas apstākļiem pieteicēja ir informējusi Ziemeļvidzemes reģionālās Valsts darba inspekcijas amatpersonu jau administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas brīdī, protokolā norādot, ka nepiekrīt protokola saturam, jo uzskata, ka „atbrīvots *I.B.*, pamatojoties uz to, ka neierodas darbā un nepaziņo par slimošanu". Rīkojuma Nr.62/12-2007AD izdošanas apstākļus pieteicēja izvērstāk ir atspoguļojusi 2008.gada 8.janvārī sniegtajā paskaidrojumā, proti, vēl pirms sākotnējā lēmuma pieņemšanas. Taču ne sākotnējā lēmumā, ne pārsūdzētajā lēmumā atbildētāja nav izvērtējusi pieteicējas paskaidrojumā un administratīvā pārkāpuma protokolā pieteicējas iebildumā minētos apstākļus, kas pamatoti ar pieteicējas iesniegtajiem pierādījumiem: 2007.gada 26.novembra rīkojumu Nr.80/11-2007 un 2007.gada 26.novembra aktu (lietas 83.-85.lapa), 2007.gada 3.decembra, 2007.gada 4.decembra un 2007.gada 5.decembra aktiem par darba ņēmēja neierašanos darba vietā (lietas 56.-58.lapa). No pārsūdzētā lēmuma satura nav saprotams, kāpēc atbildētāja lielāku ticamību piešķīrusi *I.B.* sniegtajiem paskaidrojumiem, neizvērtējot pieteicējas minētos argumentus un iesniegtos pierādījumus.

[4.5] Saskaņā ar LAPK 244.pantu institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Neizvērtējot lietas apstākļus to kopumā, proti, neizvērtējot pieteicējas argumentus un pieteicējas iesniegtos pierādījumus kopsakarā ar *I.B.* iesniegumos minētajiem apstākļiem, atbildētāja ir pārkāpusi LAPK 244.panta normas noteikumus, kas ietekmējis izdodamā administratīvā akta – pārsūdzētā lēmuma saturu. Kā atzīts Augstākās tiesas Senāta administratīvo lietu departamenta judikatūrā, procesuālais pārkāpums atzīstams par būtisku, ja tas varēja ietekmēt administratīvā akta saturu. Konkrētajā gadījumā tiesa atzīst, ka tieši lietas materiālu nepietiekama izvērtēšana, nepietiekama lietā esošo pierādījumu un apstākļu izvērtēšana ir novedusi pie nepamatota privātpersonai nelabvēlīga administratīvā akta izdošanas.

[5] Par Spriedumu Valsts darba inspekcija iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot to atcelt.

Apelācijas sūdzībā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[5.1] Spriedumā norādīts, ka lietā ir strīds par to, vai pieteicēja bija tiesīga uzteikt *I.B.* darba līgumu *I.B.* pārejošas darba nespējas laikā, par kuru *I.B.* nebija pieteicēju informējis.

Administratīvās lietas izskatīšanas laikā gan iestādē, gan tiesā netika konstatēts, ka darbinieks (*I.B.*) SIA „Edmundo un partneri" nebija informējis par pārejošu darba nespēju. No lietas materiāliem ir redzams, ka starp darbinieku un darba devēju pastāv strīds par darbnespējas iestāšanās paziņošanas faktu, kā tas norādīts atbildētājas pārsūdzētajā lēmumā. Proti, iesniedzējs apgalvoja, ka *I.B.* netika informējis darba devēju ne par darbnespējas iestāšanās faktu, ne arī par tās turpinājumu, savukārt *I.B.* savā paskaidrojumā Ziemeļvidzemes reģionālās Valsts darba inspekcijas amatpersonai norādīja, ka 2007.gada 3.decembrī pēc plkst.8.00 informēja SIA darbinieku *A.P.* par savu darba nespēju. Savā 2008.gada 5.janvāra paskaidrojumā SIA „Edmundo un partneri" valdes loceklim *A.P.* šo informāciju nav norādījis. Tāpat lietā nav pierādījumu pieteikumā norādītajam apgalvojumam, ka uzņēmums vairākkārtīgi centās sazināties ar darbinieku un uzzināt viņa darbā neierašanās iemeslus. Atbilstoši Augstākās tiesas Senāta atziņai (2009.gada 20.janvāra senatoru kolēģijas lēmums lietā Nr.SKA-133/2009) personai savu iespēju robežās ir jāpiedalās pierādījumu savākšanā, it īpaši ja persona vēlas pierādīt apstākļus, kurus tikai viņa pati var apliecināt. Tas, ka administratīvā pārkāpuma lietu izskatīšanā darbojas princips, ka pamatotas šaubas ir tulkojamas par labu personai, nenozīmē, ka personai vienlaikus savu iespēju robežās nav jāpiedalās pierādījumu savākšanā. Taču tiesa šos apstākļus nav ņēmusi vērā.

[5.2] Tiesa norādījusi, ka no ieraksta pieteicējas izejošo dokumentu žurnālā redzams, ka rīkojums Nr.62/12-2007 nosūtīts *I.B.* pa pastu.

2008.gada 12.martā atbildētāja nosūtīja SIA „Edmundo un partneri" rakstveida vēstuli Nr.01-03/288, kurā cita starpā norādīja, ka SIA „Edmundo un partneri" apstrīdēšanas iesnieguma pilnīgai, vispusīgai un objektīvai izskatīšanai atbildētājai ir nepieciešami papildu dokumenti. To starpā tika norādīts Latvijas pasta paziņojums, kas apliecina *I.B.* rīkojuma par atbrīvošanu no darba izsūtīšanu pa pastu. To, ka attiecīgais dokuments darbiniekam tika nosūtīts pa pastu, SIA „Edmundo un partneri" norādīja savā apstrīdēšanas iesniegumā. 2008.gada 31.martā atbildētāja saņēma SIA „Edmundo un partneri" pieprasīto dokumentu kopijas un papildu paskaidrojumu. Paskaidrojumā SIA „Edmundo un partneri" norādīja, ka rīkojums par atbrīvošanu no darba un aicinājums ierasties pēc dokumentiem *I.B.* tika nosūtīts parastā, nevis ierakstītā vēstulē, tāpēc SIA „Edmundo un partneri" nevar iesniegt pieprasīto Latvijas pasta paziņojumu par vēstules nosūtīšanu. Izrakstu vai SIA „Edmundo un partneri" izejošo dokumentu žurnāla kopiju SIA „Edmundo un partneri" iestādē nebija iesniegusi. Bez

tam izejošo dokumentu žurnāls ir SIA „Edmundo un partneri" iekšējais darba organizācijas dokuments, kurā uzņēmums fiksē uzņēmumā esošo iekšējo dokumentu kustību, kas nepierāda apstākli, ka noteiktais dokuments, dotajā gadījumā rīkojums, *I.B.* tika izsūtīts pa pastu. Savukārt tiesa SIA „Edmundo un partneri" iesniegto žurnālu ir pieņēmusi par neapgāžamu pierādījumu, neņemot vērā atbildētājas iebildumus. Spriedumā nav norādīti atbildētājas iebildumi un sniegto paskaidrojumu būtība, kā to paredz Administratīvā procesa likuma 251.panta ceturtā daļa.

[5.3] Tiesa ir secinājusi, ka līdz 2007.gada 5.decembrim, proti, līdz darba līguma uzteikšanai, *I.B.* nebija informējis pieteicēju par neierašanās darbā iemesliem. Ņemot vērā pieteicējas darba kārtības noteikumu 2.5.punktu, pieteicēja pamatoti atzina, ka *I.B.* neierašanās darbā vērtējama kā neattaisnots darba kavējums, un līdz ar to Darba likuma 109.panta trešajā daļā noteiktais aizliegums darba līguma uzteikumam nebija attiecināms uz konkrēto situāciju. Tādēļ tiesa atzina, ka pieteicēja, 2007.gada 5.decembrī izdodot rīkojumu Nr.62/12-2007AD, nav pārkāpusi Darba likuma 109.panta trešās daļas noteikumus.

Saskaņā ar SIA „Edmundo un partneri" 2007.gada 5.decembra rīkojumu Nr.62/12-2007AD un lietā esošajiem materiāliem *I.B.* darba līgums tika uzteikts, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2.punktu (darba devēja tiesības uzteikt darba līgumu, ja darbinieks, veicot darbu, rīkojies prettiesiski un tādēļ zaudējis darba devēja uzticību), nevis pamatojoties uz neattaisnotu darba kavējumu. Lai darbiniekam uzteiktu darba līgumu, pamatojoties uz neattaisnotu darba kavējumu (Darba likuma 101.panta pirmās daļas 1.punkts), SIA „Edmundo un partneri" bija jāievēro Darba likumā noteiktā atlaišanas kārtība, proti, jāpieprasa no darbinieka rakstveida paskaidrojums, jāizvērtē izdarītā pārkāpuma smagums, apstākļus, kādos pārkāpums izdarīts, kā arī darbinieka personiskās īpašības un līdzšinējo darbu (Darba likuma 101.panta otrā daļa), rakstveidā jāpaziņo darbiniekam par apstākļiem, kas ir darba līguma uzteikuma pamatā (Darba likuma 102.pants), jāievēro darba devēja uzteikuma termiņš (Darba likuma 101.panta trešā daļa un 103.pants). Savukārt paskaidrojums no *I.B.* tika pieprasīts par būvmateriālu - lietus ūdens noteksistēmas komplekta daļu piesavināšanos no objekta (rīkojums Nr.80/11 - 2007). Šāds pārkāpums, ņemot vērā kriminālprocesa uzsākšanu, ko apliecina 2008.gada 10.marta Valmieras rajona prokuratūras atbilde Nr.4/4-750-08 SIA „Edmundo un partneri", ir attiecināms uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2.punktu, nevis neattaisnotu darba kavējumu, ko sevī ietver Darba likuma 101.panta pirmās daļas 1.punkts.

Darba likuma 109.panta trešā daļa paredz gadījumus, kad darba devējam nav tiesību uzteikt darba līgumu, tas ir, darbinieka pārejošas darbnespējas laikā, kā arī laikā, kad darbinieks ir atvaļinājumā vai neveic darbu citu attaisnojošu iemeslu dēļ. Tas nozīmē, ka, lai darba devējs ievērotu Darba likuma 109.panta, dotajā gadījumā trešās daļas, nosacījumus, darba

devējam bija jāpārliecinās par to, vai nepastāvēja kāds no uzteikuma aizliegumiem. Neskatoties uz to, ka SIA „Edmundo un partneri" darba kārtības noteikumu 2.5.punkts paredz darbinieka pienākumu ne vēlāk kā vienas dienas laikā ziņot darba devējam par nespēju ierasties darbā slimības vai kādu citu iemeslu dēļ, minot šos iemeslus, SIA „Edmundo un partneri" pirms darba līguma uzteikuma nav noskaidrojusi darbinieka darbā neierašanās iemeslus, kā rezultātā darbiniekam darba līgums tika uzteikts, neievērojot Darba likuma 109.panta trešās daļas prasību. Turklāt SIA „Edmundo un partneri" darba kārtības noteikumu 2.5.punkts paredz darbinieka pienākumu ziņot darba devējam par darbā neierašanās iemesliem, nevis kārtību, kādā tas izdarāms, kā to norādījusi tiesa, kā arī minētais punkts nenosaka paziņošanas veidu (mutiski vai rakstiski).

[5.4] Tiesa ir norādījusi, ka, neizvērtējot lietas apstākļus to kopumā, proti, neizvērtējot pieteicējas argumentus un pieteicējas iesniegtos pierādījumus kopsakarā ar *I.B.* iesniegumos minētajiem apstākļiem, atbildētāja ir pārkāpusi LAPK 244.panta normas noteikumus, kas ietekmējis izdodamā administratīvā akta - pārsūdzētā lēmuma saturu.

Atbildētāja norāda, ka, izskatot administratīvo lietu, tika izvērtēti visi lietas apstākļi, ņemti vērā SIA „Edmundo un partneri" argumenti kopsakarā ar *I.B.* atbildētājam adresētajos iesniegumos minēto informāciju un pierādījumi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Atbildību pastiprinošie un mīkstinošie apstākļi netika konstatēti, kā tas tika norādīts sākotnējā lēmumā. Savukārt no Sprieduma teksta izriet, ka tiesa nav ņēmusi vērā *I.B.* atbildētājam sniegtos paskaidrojumus, ņemot vērā tikai SIA norādītos argumentus un paskaidrojumus, piešķirot tiem lielāku ticamību nekā darbinieka paskaidrojumiem. Turklāt tiesai, lai nodrošinātu lietas pilnīgu un objektīvu izskatīšanu, bija tiesības pieaicināt *I.B.*, kā to paredz APL 204.panta pirmās daļas 5.punkts. Tiesa nav norādījusi pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un argumentus, ar kuriem noraidīti vieni vai otri pierādījumi, kā tas paredzēts APL 251.panta piektās daļas 1.punktā.

[6] Tiesas sēdē atbildētājas pārstāve apelācijas sūdzību uzturēja uz sūdzībā minētajiem argumentiem.

Pieteicējas pārstāvis uz tiesas sēdi nebija ieradies.

Nekonstatējot Administratīvā procesa likuma 268. un 269.pantā norādītos apstākļus, Administratīvā apgabaltiesa nolēma lietu izskatīt bez pieteicējas pārstāvja klātbūtnes.

Motīvu daļa

[7] Uzklausījusi administratīvā procesa dalībnieces paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma.

[8] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai (skat. šī sprieduma [4] punktu) un atkārtoti to nenorāda.

[9] Papildus Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus, atzīst par pamatotu atbildētājas viedokli, ka pirmās instances tiesa nav vērtējusi *I.B.* Ziemeļvidzemes reģionālajai Valsts darba inspekcijai 2008.gada 2. un 9.janvārī adresētos iesniegumus un 2008.gada 18.februārī sniegto paskaidrojumu, taču minētais apgabaltiesas ieskatā nevar ietekmēt tiesas nolēmuma tiesiskumu.

No minētajiem dokumentiem izriet, ka *I.B.* 2007.gada 3.decembrī pēc plkst.8.00 ir zvanījis SIA „Edmundo un partneri" direktoram *E.U.*, lai informētu viņu par darbnespējas lapu no 30.novembra. Tā kā *E.U.* nav atbildējis uz zvanu, tad zvanījis uz veikalu uzņēmuma grāmatvedei, lai informētu par savu slimību. Klausuli pacēlis veikala vadītājs *A.P.*, kurš teicis *I.B.*, ka direktora un grāmatvedes darbā nav. *I.B.* informējis *A.P.* par savu slimību, *A.P.* apsolījis ziņot tālāk grāmatvedei un direktoram. Slimības laikā no darba neviens viņam nav zvanījis.

Apgabaltiesas ieskatā lielāka ticamība konkrētajā gadījumā piešķirama *A.P.* Valmieras rajona tiesā sniegtajām liecībām lietā Nr.39030008 (lietas 39.lapa), kas nostiprinātas minētās lietas 2008.gada 8.aprīļa sprieduma motīvu daļā. No minētā sprieduma izriet, ka *A.P.*, nopratināts tiesā kā liecinieks, faktu, ka *I.B.* 2007.gada 3.decembrī, sazvanot viņu, ir informējis par savu slimību, noliedza un norādīja, ka *I.B.* nav viņam zvanījis un viņš par šādiem apstākļiem nav ar *I.B.* runājis. Lietā nav konstatējami apstākļi, kas apstiprinātu *A.P.* ieinteresētību sniegt nepatiesas liecības, savukārt *I.B.* paskaidrojumus par to, ka viņš 2007.gada 3.decembrī ir informējis darba devēju par savu saslimšanu, neapstiprina citi lietā esoši pierādījumi.

Līdz ar to lietā nav konstatējams, ka SIA „Edmundo un partneri" ir uzteikusi ar *I.B.* noslēgto darba līgumu, ignorējot Darba likuma 109.panta trešajā daļā noteikto aizliegumu.

[10] Ievērojot iepriekš minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir atstājams negrozīts, bet Valsts darba inspekcijas apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.[11]panta otrās daļas 1.punktu un 286.[14]pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 9.marta spriedumu par Valsts darba inspekcijas 2008.gada 26.maija lēmumaNr.L18-118-2008-004a atcelšanu ar tā pieņemšanas brīdi, bet Valsts darba inspekcijas apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā no tā pieņemšanas brīža.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs M.Birzgalis

Tiesneši K.Berķis

A.Šteinberga